

ساۋ شۋەچىن

گاۋ - ى

قىزىل ساراي تۈسى

【中国古典文学四大名著】

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

红楼梦

ساۋ شۋەچىن

گاۋ - ى

قىزىل ساراي تۇسى

【中国古典文学四大名著】

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

红楼梦.1:哈萨克文/(清)曹雪芹著;哈力汗等译.-乌鲁木齐:新疆人民出版社,2009.8

ISBN 978-7-228-12764-1

I.红… II.①曹…②哈… III.章回小说-中国-清代-哈萨克语(中国少数民族语言) IV.I242.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 148191 号

责任编辑:阿布都哈依木

责任校对:马吾提

封面设计:夏提克

红楼梦(1)

(哈萨克文)

曹雪芹 高鹗 著

《红楼梦》翻译小组 译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编 830001)

新疆新华书店发行

新疆生产建设兵团印刷厂印刷

880×1230 毫米 32 开本 20.875 印张

1983 年 1 月第 1 版 2009 年 8 月第 2 次印刷

印数:7001-9000

ISBN 978-7-228-12764-1 定价:40.00 元

بۇل كىتاپ خالىق ادەبىيەت باسپاسىنىڭ 1964 - جىلى
2 - ئايدا بەيجىڭدە باسلىغان 3 - رەتكى باسپاسىنا ساي اۆدارىلدى.
本书根据人民文学出版社 1964 年 2 月北京第 3 版翻译出版。

جاۋاپتى رەداكتور: ۋەلىيىم زىكىرىيە ۋلى
جاۋاپتى كوررەكتور: ۋەلىيىم زىكىرىيە ۋلى
مۇقاپاسىن جوبالاعان: شاتتىق اقسا

قىزىل ساراي ۋەلىيىم (1)

اۆتورى: ساۋ شۋەچىن گاۋ - ى
«قىزىل ساراي ۋەلىيىم» اۆدارۋ گروپپاسى اۆداردى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(ۋەلىيىمى قىزىل ساراي ۋەلىيىمىگە ازاتتىق كوشەسى 348 - اۋلا)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۈكەنىنەن تاراتىلدى

شىنجاڭ ۋەلىيىمى - قۇربلىس بېيىتۋانىنىڭ

باسپا زاۋودىدا باسلىدى

فورمات 1/32 1230 × 880 ، 20.875 باسپا تاباق

1983 - جىل ، قاڭتار ، 1 - باسپاسى

2009 - جىل ، تامىز ، 2 - باسلىۋى

تىراجى: 7001—9000

ISBN 978—7—228—12764—1

باعاسى: 40.00 يۋان

باسپادان

«قىزىل ساراي ءتۇسى» وسىدان اتتاي 30 جىل بۇرىن، ياعني 1978 - جىلى قازاق تىلىندە تۇڭغىش رەت باسلىم كورىپ، قازاق وقىرماندارىنىڭ قولدان تۇسىرمەي وقىتىن تاماشا رۋحاني ازىعىنا اينالغانى بارشاعا ءمالىم. الەمدىك كلاسسىكالىق شىعارماننىڭ بىرىنە جاتاتىن «قىزىل ساراي ءتۇسىن» وقىرمان قاۋىمىنىڭ تالابىنا ساي قايتالاي باسىپ وتىرمىز. بۇل رەت بۇرىنقى باسلىمداعى سەگىز كىتاپتى قوسىپ ءتورت توم ەتىپ باسىلدى ءارى ءىشئارا اتاۋلارىنا وزگەرىس ەنگىزىلدى. سول تۇستا دا وسى دۇنيەنى جەتىكزە اۋدارعان — عىلاجدەن وسپان، نىعمەت مىڭجاني، حاكىم اكىمجان ۇلى، قالىقان قالياكبەر ۇلى قاتارلى اعاۋىن اۋدارماشىلارعا جالپى وقىرمان قاۋىم اتىنان راقىمەت ايتامىز. ەسكەرتە كەتەر جاي — بۇرىنقى باسلىمدا ءار كىتاپتا اۋدارماشىلاردىڭ اتى - ءجونى جازىلماي تەك «اۋدارما گرۇپپاسى اۋداردى» دەلىنىپ، ەڭ سوڭغى كىتاپتا عانا جوعارداعى اۋدارماشىلاردىڭ اۋدارعانى ەسكەرتىلگەن. وسى جولعى باسلىمدا دا بۇرىنقى باسلىمداعى ۇستانىمدى نەگىز ەتتىك.

مازمۇنى

بىرىنشى تاراۋ

جىن شىننىڭ تۇس مۇنارىنىدا تىلىسىمەن تانىسۇي
جيا يۇسۇننىڭ ازىپ - توزىپ ارۋمەن تاپسۇي 1

ەكىنشى تاراۋ

جيا خانىمنىڭ ياڭجوۋ قالاسىدا دۇنيە سالۋى
لىڭ زىشىڭنىڭ رۇڭگو ورداسى جايلى اڭگىمە قوزعاۋى ... 25

ۈشىنشى تاراۋ

لىن رۇحايدىڭ قاينىن اعاسىنا ءۇي مۇعالىمىن تانىستىرۋى
جيا اجەيدىڭ جىيەننىڭ الدىرىپ جەتمەگىن مۇسرىكەۋى 44

تورتىنشى تاراۋ

سورلى قىزدىڭ سورلى جىگىتكە كەز كەلۋى
قاپاس عۇلامانىڭ قاپاسى كەسكىم ايتۋى 72

بەسىنشى تاراۋ

جيا باۋيۇيدىڭ تۇسىنىدە مۇنارعالامىنا سەيىل قۇرۋى
جىڭخۇان پەريزاتىنىڭ قىزىل ساراي ءتۇسى كۈيىن
ورىنداۋى 91

التىنشى تاراۋ

جيا باۋيۇيدىڭ اۋەيلىككە العاش بەرىلۋى
ليۇ مامايدىڭ رۇڭگو ورداسىنا تۇڭغىش كەلۋى ... 124

جەتىنشى تاراۋ

گۈل ۋسىنا بارعاندا جيا لىاننىڭ ۋاڭ شىفىڭدى ايمالاپ
جاتۋى
نىڭگو ورداسىندا قوناعاسىدا باۋيۇيدىڭ چىن جۇڭمەن
تانىسۋى 146

سەگىزىنشى تاراۋ

جيا باۋيۇيدىڭ قاپەلىمدە قۇلىپلىقپەن قابىسۋى
شۈە باۋچايدىڭ قاپىدا تىلىسمەن تانىسۋى 168

توۋىزىنشى تاراۋ

كەششە ۇلدىڭ سوگىس ەستىپ لي گۈيدىڭ ەسكەرتۋ الۋى
كەسىر ميڭياننىڭ سىنىپتى ويرانداپ ايىپتى بولۋى 190

ونىنشى تاراۋ

جەسىر جىنشىننىڭ قۇلقىنا قۇمارتىپ قورلىققا ءتوزۋى
جاڭ ءتاۋىپتىڭ تامىر ۇستاپ اۋرۇدىڭ تەگىن ايرۋى ... 208

ون بىرىنشى تاراۋ

جيا جىڭنىڭ تۇعان كۈنىنە توي جاسالۋى
جيا رۇيدىڭ ۋاڭ شىفىڭغا اۋەيى بولۋى 223

ون ەكىشى تاراۋ

ۋاڭ شىفېڭنىڭ وزىنە نىتق بولۇشنىڭ ئىندىدىن
قۇرتۇي
جيا رۇيدىڭ عاشىقتىق شار ايناسىنىڭ ۋاڭ جاق بەتىنە
قاراۋى 241

ون ۇشنىشى تاراۋ

مارقۇم چىن كىچىڭنىڭ ساردار خانىمى دەگەن اتاققا يە
بولۇي
ۋاڭ شىفېڭنىڭ نىڭگو ورداسىنىڭ قارالى سىنە
قاراسۇي 255

ون ۇرتىشى تاراۋ

لىن رۇخاي سۈيەگىنىڭ سۆجۈۋ ايماعىنا اكەلىنۇي
جيا باۋيۇيدىڭ جول - جونەكەي بەيجىڭۋاڭمەن
كەزىگۇي 272

ون بەسىشى تاراۋ

ۋاڭ شىفېڭ بىكەشتىڭ تەمىر شارباقى مازاردا مەكەرلىك سىتەۋي
چىن جىڭچىڭنىڭ مانتۇ - ان بۇتخانىسىدا جان راقاتىنا
بولەنۇي 291

ون التىشى تاراۋ

جيا يۋانچۈننىڭ ادەبىيەتلىرى ساراينا سايلانۇي
چىن جىڭچىڭنىڭ مەزگىلىسىز و دۇنيەگە ساپار تارتۇي 308

ون جەتىشى تاراۋ

سايران باقشادا ساراپقا ءتۇسىپ ماڭدايشالىق تابۇ
رۇڭگو ورداسىنا توركىندەي كەلىپ شاعاندى قۇتتىقتاۋ 331

ون سەگىزىشى تاراۋ

يۋانچۇنىڭ پاتشا شاپاعاتىنا بولەنىپ توركىندەي كەلۋى
باۋيۇيدىڭ ءۇي شىمەن شۇيىركەلەسىپ اقنىدىق ونەر
كورسەتۋى 363

ون توعىزىشى تاراۋ

شىرىننىڭ كادىر ءتۈنى مەيىرلەنە ويىن اقتارۋى
باۋيۇيدىڭ جىم - جىرت كۈنى قۇشۇرلانا جۇپار تاراتۋى 388

جىرمانشى تاراۋ

ۋاڭ شىفنىڭ سىپايى سوزبەن كۈندەستىكتىڭ سىباعاسىن
بەرۋى
لىن داييۇيدىڭ تەنتەك تىلمەن كەكەشتىڭ كەيىپىن
سناۋى 418

جىرما ءبىرىشى تاراۋ

دەگدار شىرىننىڭ بازىنالىقپەن باۋيۇيىغا اقبل ايتۋى
كەربەز پىڭىردىڭ مايىسقاقتىقپەن جيا لىاندى قۇتقارۋى 435

جیرما ەکنشى تاراۋ

باۋيۇيدىڭ ەبايت ەستىپ وي - سەزىمىنىڭ اشلىۋى
جيا جىڭنىڭ جۇمباق ويىنان ەبر سۇمدىقتى سەزۋى 455

جیرما ۇشىنى تاراۋ

«باتىس قۇجىرا» سۇلۇ سوزدەرىنىڭ قالجىغا مۇرىندىق
بولۇى 482
مۇدان گۈلى سامالدىغىنىڭ ەتاتتى كۈيلەرى جۈرەكتى
جەلپىندىرۋى 479

جیرما ەتورتىنى تاراۋ

ماس مىرزانىڭ اقشانى قاپەرىنە الماي جومارتتىق سىتەۋى
ەماجنۇن قىزدىڭ قول جاۋلىغىن جوعالتىپ الپ ويعا
شومۋى 497

قاينى ەنىسى مەن جەڭگەسىن سىقىر كۈشمەن جىن سوعۋى
كىرلەنگەن ەتىلىسم مەرۋەرتىنىڭ اۋلىەگە قايتا كەزىگۋى 521

جیرما التىنى تاراۋ

بۇناق كوپىردە كوڭىل اۋانىنىڭ كوزبەن اڭعارتىلۇى
شبار قامىس ساراينىدا كەرىمنىڭ عاشقىتىغىنىڭ قوزۋى 543

جیرما جەتەنشی تاراۋ

كوڭلىدىر سامالدىقتا «ياڭ حانشاننىڭ» كۈبەلەك قۇۋى
 565 جۇيار گۈل ورداسىندا «فى اننىڭ» وكىيپ جىلاۋى.....

جیرما سەگزمەنشی تاراۋ

جياڭ يۇيخاننىڭ دوستىقىپەن چيانشياڭ بەلبەۋىن تارتۇۋەتۇى
شۈە باۋچايدىڭ بەلگىنە قىزىل جۇپار مونشاق سالغانىنان
ۋىيالىۋى 584

حیرما تو عزیزمنشی تاراؤ

داۋلەتتى كىسىنىڭ داۋلەت ۋەستىنى داۋىرلەي تۇسۇۋى
 ماۋىقىش قىزىدىڭ ماھاببات ۋەستىنى ماۋىچا تۇسۇۋى..... 615

باۋچايدىڭ جەلپۈش جەلەۋمەن ەكەۋىن سوزبەن شاۋى
چۈنلىخنىڭ ەتمۇرىن گۈلى ەرىپىن جازىپ قۇمارلىغىنىڭ
ارتۇى 642

بىرىنشى تاراۋ

جىن شىننىڭ تۇس مۇنارىندا تىلىسمەن تانىسۇي
جيا يۇيسۇننىڭ ازىپ - توزىپ ارۋمەن تابىسۇي

بۇل قىسانىڭ العى تاراۋى وسىدان باستالادى. اۆتور — مەن
وسىنىڭ الدىندا بىر دۇركىن بۇلدىر تۇس مۇنارىن باستان
كەشىرگەن سوڭ، بولغان وقىعانى بۇگىپ قالدىم دا، سونداي
تىلىسم ارقىلى وسى «تاس ەرتەگى» دەگەن قىسانى
اڭگىمەلەدىم؛ سوندىقتان وعان «جىن شىين»^① دەپ ات
قويدىم، ال كىتاپقا نەندەي وقىعا، قانداي ادام
جازىلعان؟ — بۇعان مەنىڭ ايتارىم: «تۈك تىندىرماي، تەگىن
سابىلعان ءومىر ساپارىمدا سول كۈندەردەگى ايەل بىتكەندى
توسىن ەسكە ءتۇسىرىپ، بىر — بىردەن سارالاي سالعاستىرا
كەلە، يىبا — بىلىم ماعىرىپاتىنان ولاردىڭ وزىمنەن كۈش وزىق
ەكەندىگىن؛ الۋەتتى ەركەك باسىمەن سول جەلىر ەتەك شۈيكە
باستار قۇرلى بولماعاندىعىمدى؛ مۇنى ار كورسەم ارتىق
كەتەتىننى، وكىنەسەم ورنىنا كەلمەيتىننى، ءسويتىپ بۇل كۈندى
قالاي وتكىزۋدىڭ دۋاسىن تاپپاي دال بولاتىندىعىمدى سەزىندىم!
سول كۈندەرى ءتاڭىردىڭ شاپاعاتىن اتا — بابانىڭ شاراپاتىن
كورىپ، ۇلدە مەن بۇلدەگە ورنانغان، شىرىن شاربات جۇتىپ،
جايقاپ جۇرگەن شاققارمىنان، اكە — شەشە، تۇس — تۇعاننىڭ

① بولغان وقىعانى بۇگىپ قالۋى دەگەن ماعىنانى بىلىدەرتىن ارىپتەرمەن جازىلعان
اۋد.

مەيىر باندې تارىيەسىنە كۆپىرلىك ەتەپ، ۇستازدار مەن دوستاردىڭ ادەپ - اخلاق جايلى اقىلدارىنان انتاپ وتكەن، سونىڭ زاردابىنان بۇگىنگى كۈنى بارىنەن ماقۇرىم قالىپ، ۇمىرىمنىڭ جارىمى بوسقا وتكەن كۇنلارىمىنان قىسا جازىپ، عالامعا ۇاز ايتۇدى نيەت ەتتىم: شىنىندا كوپ كۇنعا باتقاندىم وزىمە ايان، ال ورداداعى ارۇلاردىڭ مەنىڭ جابىلىمىنان، ۇز ايپتارىمدى جاسىرعاندىمىنان مەنىمەن بىرگە ەزىسىز جوعالۇنعا ەداتىم شىدامادى. سوندىقتان، جۇتاك لاشىق، جۇپىنى جىهازدار جىگەرىمدى جاستا المادى، تاك سامالى ەسىپ، تۇنگى اي ساۋلەسى قۇيىلعان، جاسىل تاك جامىلىپ، گۈلگە ورنانغان اۋلا ەشى قالامىدى ەتپتى دە قۇيىعتا ەتۇستى؛ مەن وقىمىستى قالامگەر جان بولماسام دا، وسپاق ەتىل، وعاش سوزدەر مەن قىلاي ايتىپ وردا پەريزاتتارىنىڭ جارىا جازمىشتارىمەن كوڭىلىدىڭ ەبىر شاقىتاعى مۇڭ - شىڭىن قايتا سەيلىتىپ، ۇزىم كەيىپتىلەردىڭ كوزىن اشا السام، مۇندا بولمايتىن نە تۇر؟ سوندىقتان بۇعان جىايۇيسۇن^① دەپ ات قويدىم. ال، قىسادا قولدانىلعان «ەتۇس»، «مۇنار» دەگەن سوزدەر وقىرمانداردى ساقىتاندىرا كەتۇ نيەتىمە ايتىلعان، بۇل كىتاپتىڭ تۇپكى توركىنى».

وقىرمان: بۇل قىساڭىز قايدان باستالادى؟ — ايتساق، ازداپ بويامالى بولعانىمەن، قۇمارىقنا قىباغات قىزىلىقتى دا. ەلقىسىسا، نۇيۇا ەبۇبى تاس قورىتىپ اسپان جاماعان كەزىندە، داخۇاڭشان تاۋىنداعى ۇجيا دەگەن جالاما جارتاستىڭ جانىندا بىيىكتىگى ون ەكى ارشىن، ەن - بويى جىيرما ەتورت ارشىن كەلەتىن وتىز التى مىڭ بەس ەجۇز ەبىر كەسەك قويتاس

① جىايۇيسۇن — وسپاق ەتىل، وعاش سوز دەگەن مامىنانى بىلىدىرەتىن ۇندەس ارپەتەرمەن جازىلعان — اۋد.

قوربتىپتى، نۇيۇا خانىشا وتىز التى مىڭ بەس ءجۇز ءبىر كەسەك تاستى كادەگە جاراتىپتى دا، جۇمسالماي اسىپ قالعان ءبىر كەسەگىن عانا چىڭگىڭنىڭ دەگەن شىڭنىڭ بوكتەرىنە تاستاپ كەتپتى، كىم بىلگەن، بۇل تاس شىڭدالىپ، سومدالىپ ءجۇرىپ، بويىنا جان ءبتىپ، ءجۇرىپ - تۇرا الاتىن، ۇلكەيىپ - كىشىرەيە الاتىن بولىپتى. ول، وزگە مۇقىم تاستىڭ اسپاندى جاماۋعا جاراپ، جالعىز ءوزىنىڭ عانا جارامسىز بولىپ، بىلككە الىنباعاننى كورىپ نازالانىپ - ارلانىپ، كۈنى - ءتۈنى توقتاۋسىز قايعىرا بەرىپتى. اسپاندى جاماۋا بىلەن مىڭنى ءبىر كۈنى ول نازالانىپ جاتقان شاققا كوز ۇشىنان ءپىشىنى بولەكشە، ءبتىمى وزگەشە ءبىر عۇلاما مەن ءبىر ءدارۋىش كەزدەيسوق كورىنىس بەرىپتى دە، وسى چىڭگىڭنىڭ ەتبوكتەرىنە كەلىپ جايعاسا وتىرىپ اڭگىمەگە كىرىسىپتى، جەلپۈشتىڭ سىرعا تاسىنداى عانا بولىپ كوز تارتىپ تۇرعان وسىبىر ءمولدىر راۋشان تاستى كورگەن عۇلاما ونى الاقاننا سالىپ كۇلە سويلەپ:

— تەك قولما - قول تىگىزەر پايداڭ بولماي تۇرعانى بولماسا، تۇرپاتىڭ ءتلىسىمدى - اق ەكەن! ادامدار سەنىڭ ءتلىسىم ەكەندىگىڭدى كورگەن جەردەن - اق بىلەتىندەي ەتىپ ۇستىڭە الدەنەشە قارىپ ويىپ، ونان سوڭ سەنى شالقىپ جاتقان سالتاناتتى ەلگە، گۈلگە بولەنگەن شاندوز جەرگە، سال - سەرلىەر قاۋىمىنا، جايدارى جايىسالدار اۋىلىنا اپارىپ ارالاتىن، — دەپتى، مۇنى ەستىگەن تاس قاتتى قۋانىپ:

— نەندەي قارىپ وياسىز؟ قايدا اپارىپ قوياسىز؟ اشق ايان ەتكەيسىز، — دەپ قىلىپتى. عۇلاما كۈلىمسىرەپ: — قازىرشە سۇراپ قايتەسىڭ، كەيىن ءوزىڭ بىلەرسىڭ، — دەپتى دە، تاستى جەڭىنە سالىپ الىپ، بارار

باعدارنى بىلىدىرمەي ءدارۇش ەكەۋى كوزدەن عايىپ بولىپتى.
 ارادا دۇنيە تالاي تولىپ، تالاي سولىپ، قانشاما زامانالار
 وتكەنى بەلگىسىز، كۇڭكۇڭ دەيتىن ءبىر ءدارۇش اۋلىيە -
 انبىيەلەرگە تاۋاپ ەتكەلى داۋاڭشان تاۋىنداعى چىڭگىڭشىڭ
 شىڭنىڭ باۋىرىنان، ۋجىيا دەگەن جارتاستىڭ جاننان جولاي
 ءوتىپ بارا جاتىپ، جازۋى بادانالى، سوزدەرى سامالالى ءبىر
 ايدىك تاستى بايقاپ قالىپتى. كۇڭكۇڭ ءدارۇش باستان - اياق
 قارار بولسا، كوك كۇمبەزىن جاماۋعا جارامى، وسى كۇيگە
 تۇسكەن، بۇلدىر اۋلىيە مەن تۇلدىر انبىيە ءپانى الەمگە اكەلىپ وسى
 جاعاما تاستاپ كەتكەن قويتاس ەكەن؛ ۇستىنە تۇسكەن ورتاسى،
 تۇلەگەن ورنى، سونىمەن قوسا ۇساق - تۇيەك وتباسىلىق
 جۇمىستار، ساراي كانىزەكتەرىنىڭ ماۋىق -
 ماحابباتتارى، جىر - جۇمباققار تۇگەلىنەن جازىلىپتى، تەك
 جاندىق - عاسىرلار مەن جىلدار عانا جازۋى وشكىندەپ كەتپتى.
 تاستىڭ استىڭعى يەتىنە مىناداي ءبىر اۋىز مىناجات جازىلىپتى:

پەيلىمە ماڭا پىسال:

كوك كۇمبەزىن جاماۋعا جارامام، - لىمە قات -
 ءپانى جالغان بوپ جاتتىم تالاي زامان؛
 باستان كەشكەن مۇنداعى بارشا سىردى،
 قىسا ەتەر ەسكە الىپ قانداي ادام؟
 كۇڭكۇڭ ءدارۇش كوز جۇگىرتىپ ءوتىپتى دە، بۇل
 تاستىڭ تەگىن ەمەس ەكەندىگىن بايقاپ، تاسقا بلالاي دەپتى:
 — ەي، تاس تۇسىقان، سەنىڭ ءوسىبىر كەشىرمەلەرىڭ،
 ءوزىڭنىڭ ايتۋىڭا قاراعاندا قىزىلىقتى كورىنەدى، سوندىقتان
 الەمگە ايان ەتپەككە ۇستىڭىز بۇلاردى ويىمىشتاپ جازعان ەكەن؛
 مەنىمىشە، بىردەن، جاندىق - عاسىرلار ەسكەرۋسىز قالعان؛
 ەكىدەن، يگى جاقسىلار، وردا مەڭگەرىپ، ەل بىلەپ وتىرعان

بىزگى ۇلىقتار قاراستىرىلماعان؛ مۇندا تەك نە جىندى دەرسىڭ،
نە مۇڭدى دەرسىڭ، نەمەسە قوراش قابىلەت، شامالى شاپاعات
يەسى عانا دەرسىڭ، ايتەۋىر وسىنداى الدەنەشە ابەس ايەلدەر ءسوز
بولعان. مەن مۇنى كوشىرىپ العانىممەن پالەندەيىپىر عاجايىپ
قىسا بولا المايدى.

— ۇستازىمنىڭ وسىنشاما اڭعالدىعنا نە دەرمىن! —
دەپتى تاس بىردەن ءتىل قاتىپ، — مەنىمشە، جەلدەن بەيرەسمى
تارىختاردا خاندىق ءداۋىر تۋرالى «حان»، «تاڭ» داۋىرلەرىندەگى
اتاقتىلاردى اتاۋدان ارى بارماعان؛ وسىنداى تەلىنۋلەردەن اۋلاق،
ءوز سارىنى بويىنشا سۇرلەۋ سالسا دا، بولەكشە جاڭارپ كەلگەن
مەن رەۋىشتى تاستاعى جازۋ ونان كوش ارتىق. ال سول بەيرەسمى
تارىختاردا نە حان — ۋازىرلەر كەلەكە ەتىلەتن، نە ايەل زاتى
تومەن سانالاتىن، زىناقور زاندىمىلىك، جەكسۇرىن جاۋىزدىق
سۇداى ساپىرىلادى؛ ءتىپتى عاشىقتىق جايىنداى كەيىپىر
شعارمالاردا پەرزەنتتەردى جولدان وڭاي تايىدراىتىن سۇمدىق
لاس، جىپىركەنىشتى سىتەر ءسوز ەتىلەدى. ال ساڭلاقتار مەن
سۇلۋلار جايىنداى كىتاپتار شۇ دەگەندە «ۋىنجۇن» سۇلۋدان
باستالىپ، «زىجيان» ساڭلاقپەن اياقتالادى، شعارما اتاۋلى ءبىر
سارىننان، كەيىپكەر اتاۋلى ءبىر كەسكىننەن جازبايدى، ءتىپتى
اياعىندا اۋەيى اۋىرلىككە باسپاي قويمايدى. مۇنداى كىتاپتىڭ
اۋتورى ءوزىنىڭ ءبىر — ەكى اۋىز ماحاببات جىرىن جازۋعا بولا،
ءبىر ەركەك پەن ءبىر ايەلدىڭ اتىن جورتا ويدان شىعارىپ،
ولاردىڭ ۇستىنە بەينە درامالارداعى كۇلدىرگى سىپەتتى اراعا الەك
سالاتىن تاغى بىرەۋدى قوسادى. ءتىپتى سولەكەتى، «سىلدىراىان
سۇدىر سوزگە» ويسىپ قيسىنسز قيسىتىرادى. ال مۇنىسى
ماحابباتقا ماڭايلاماي، قيۋى قاشىپ، ءوزارا قايشى بولىپ
جاتادى. مەن وسى جەر ورتاسى جاسقا جەتكەنگە دەيىن ءوز
كوزىممەن كورىپ، ەت قۇلاعىممەن ەستىگەن ايەلدەردى كۈنە

زامان قيسالارىنداى ادام اتاۋلىنى باسپ تۈسەدى دەۋگە اۋزىم
 بارماسادا، ءىراق ولاردىڭ جاسامىسىنا باستان - اياق ۇڭىلەر
 بولساڭىز، قايعىدان ارىلىپ، ءىر جاساپ قالاتىندىعىڭىزعا
 بالدىمىن؛ ال مۇنداعى الدەنەشە اۋىز جاۋتىڭ جىرلارعا كەلسەك،
 ول كوڭىلىڭىزدى كوتەرىپ، زاۋقىڭىزدى سوقتىرادى؛ بۇلاردىڭ
 ايرىلۇ - قاۋىشۇ، قايعى - قۋانىشى، كوركەيۋ - كۈيرەۋ
 كەشمەلەرى، ءبارى - ءبارى بەلگىلى ءىر سۈردەكپەن
 بەينەلەنەدى، انتەك بويامشىلىق سىتەپ شىندىقتان جازا باسۋدان
 ساقتانادى. مەن جالعانداعى جاراندردىڭ ماستىق ماۋىعى ايتقان
 شاقىتارىندا، نەمەسە اۋىرەدەن اۋلاق بولىپ سارساڭنان
 سەيلىگىسى كەلگەن ساتتەرىندە، وسىنى ەرمەك ەتۋىن تىلەر
 ەدىم، سوندا ولار كۇنادان تازارار دا، قايتادان جاڭارار دا ەدى،
 ءتپتى بويىنا قۋات ءىتىپ، عۇمىردان ۇتىپ وتەر ەدى، سوندا
 مەنىڭ دە ەڭبەگىم ەش، تۈزىم سور بولماس ەدى. ءسىزدىڭ
 ويىڭىز نەشەك ەكەن؟
 مۇنى ەستىگەن كۇڭكۇڭ ءدارۋىش ويىعا قالىپ وتىرىپتى دا،
 «تاستاعى جازۋعا» قادالا قايتا كوز تاستاپ ءوتىپ، ونداعى
 ءجايتتىڭ ۇزىن - ۇرعاسى عاشىقتىقتان شەتتەپ كەتە
 الماعاندىعىن، بولعان ءستىڭ ءوز قالىپىندا جازىلعاندىعىن، ونىڭ
 زامانعا زالالىن تىگىزەتىن، زىناقورلىققا سالىناتىن دەرتتەن
 اۋلاق ەكەندىگىن بايقاپ، باستان - اياق كوشىرىپ الپ قىزىقتى
 قىسا رەتىندە جيھانعا جاريالاماق بولىپتى. سونان باستاپ
 كۇڭكۇڭ ءدارۋىش جوقتىقتان بولمىستى تاۋىپ، بولمىستان
 عاشىقتىققا ءتپتى، عاشىقتىقتان بولمىسقا ويسىپ، بولمىستان
 جوقتىقتى سەزىپتى. سولايىمەن، ءوز اتىن عاشىق عۇلاما دەپ
 وزگەرتىپتى دە، «تاس ەرتەگىنى» «عاشىق عۇلامانىڭ
 ەستەلىكتەرى» دەپ الپتى. دۇڭلۇلق كۇڭ مىشى بۇعان
 «عاشىقتىق شارايىناسى» دەگەن ات قويىپتى. كەيىنتىندە، ساۋ